7

సాక్షి
ములుగు

గురువారం । 22 ఫిబ్రవరి । 2024

సారలమ్మను తీసుకువస్తున్న వడ్డె పూజారులు, (ఇన్‌సెట్‌లో) సారలమ్మ గుడి వద్ద జనసందోహం, చెట్టు ఎక్కి వీక్షిస్తున్న భక్తులు

వెన్నెలమ్మ.. వచ్చిందమ్మా

అట్టహాసంగా గద్దెపైకి సారలమ్మ

- దారి పొడవునా భక్తులబారులు
- జయజయధ్వానాలతో స్వాగతం
- నీళ్లారబోసి హారతిచ్చిన కాక వంశీయుల ఆడపడుచులు
- పసుపు, కుంకుమలతో ఎదురు.. కేరింతలతో మురిసిన జనం
- దేవతను తీసుకువచ్చే వడ్డెను తాకేందుకు పోటీ..

మేడారం(ఏటూరునాగారం/ఎస్‌ఎస్‌తాడ్వాయి):

కన్నెపల్లి నుంచి వెన్నెలమ్మ తరలిరాగా.. భక్త జనం పారవశ్యంలో ఓలలాడారు. శివసత్తుల పూనకాలు.. భక్తుల శిగాలతో కన్నెపల్లి ఆలయ ప్రాంగణం మారుమోగింది. జై..సారలమ్మ.. అంటూ భక్తులు గద్దెల వరకు తోడువచ్చారు. మేడారం శ్రీ సమ్మక్క– సారలమ్మ మహాజాతరలో ప్రథమ ఘట్టం బుధవారం అట్టహాసంగా ప్రారంభమైంది. మొదటి రోజు కన్నెపల్లి నుంచి బయలుదేరిన సారలమ్మకు దారిపొడవునా భక్తులు నీరాజనం పలికారు. గుడిలో సాయంత్రం 6 గంటలనుంచి సారలమ్మ తరలివచ్చే తంతు ప్రారంభమైంది. సుమారు గంటన్నరపాటు ఆలయంలో ఒకవైపు కాకవంశీయుల ఆటపాటలతో సందడిగా మారింది. ఇంటినుంచి పూజాసామగ్రితో ఆడపడుచులతో కలిసి ఆలయానికి చేరుకున్న ప్రధాన వడ్డె కాక సారయ్య ఆలయంలోకి వెళ్లి ప్రత్యేక పూజలు జరిపారు. పూజారి హారతివ్వగా.. కొద్దిసేపటి తరువాత మరో పూజారి బూర ఊదారు. బుధవారం రాత్రి 7.40 గంటలకు ప్రధాన పూజారి కాక సారయ్య.. సారలమ్మను చేతిలో పట్టుకోగా.. హనుమాన్‌జెండాతో బయటకు తీసుకువచ్చారు. హనుమంతుడి నీడలో రావడం అమ్మవారి అభయంగా ఉంటుందని విశ్వాసం. అమ్మవారి గుడి ముందు పెళ్లికాని కన్నెపిల్లలు, యువకులు, అనారోగ్యం, సమస్యలతో బాధపడుతున్న భక్తులు వరం పట్టారు. నేలపై పడుకున్నవారి పైనుంచి సారలమ్మ వెళ్తే శుభం కలుగుతుందని విశ్వాసం. అక్కడినుంచి మేడారం బయలుదేరారు. కన్నెపల్లిలోని కాక వంశీయులు ఆడబిడ్డల ఇళ్లవద్దకు సారలమ్మ తరలివెళ్లగా వారు మంగళహారతులు ఇచ్చి నీళ్లు ఆరబోశారు. ఎర్రనీళ్లతో దిష్టితీసి కొబ్బరికాయలను కొట్టారు. తల్లివస్తుందని తెలుసుకున్న భక్తులు విడిది ప్రాంతాల నుంచి పెద్ద ఎత్తున రోడ్డుపైకి చేరి పసుపు, కుంకుమలను ఎదురుచల్లారు. నాలుగంచెల రోప్‌పార్టీని దాటుకొని వడ్డెలు, పూజారులను తాకాలనే అతృతతో ముందుకు సాగేందుకు ప్రయత్నించారు. వడ్డె సారయ్య.. జంపన్నవాగులో అమ్మవారి కాళ్లుకడిగి మేడారం చేరుకున్నారు. తల్లి సమ్మక్క గుడికి చేరి దర్శించుకోవడానికి ముందుగానే..అప్పటికే సమ్మక్క గుడి వద్దకు చేరుకున్న పగిడిద్దరాజు, గోవిందరాజులతో కలిసి సారలమ్మ గద్దెలపై కొలువుదీరింది. అమ్మతోపాటు పగిడిద్దరాజు, గోవిందరాజును వారి వారి గద్దెలపై పూజారులు ఆదివాసీ సంప్రదాయబద్ధంగా ప్రతిష్ఠించారు. సారలమ్మను ప్రతిష్ఠించే సమయంలో గద్దెల దర్శనాలను గంటపాటు నిలిపివేశారు. ఈ క్రమంలో మూడుమార్లు విద్యుత్ లైట్లను నిలిపివేసి మళ్లీ ఆన్ చేశారు.

పోలీసుల భారీ బందోబస్తు..

కన్నెపల్లి నుంచి సారలమ్మను పోలీసులు భారీ బందోబస్తు మధ్య గద్దెలపైకి తీసుకువచ్చారు. సారలమ్మ గద్దెపై కొలువుదీరడానికి ముందే పోలీసులు నాలుగు రోప్‌పార్టీలు ఏర్పాటు చేసి వాటి మధ్యలో కన్నెపల్లి ఆదివాసీ యువకులు పూజారులతో కలిసి తల్లిని గద్దెపైకి తీసుకొచ్చారు. రెండు బ్రిడ్జిలు ఉన్నప్పటికీ సారలమ్మను జంపన్నవాగు నీటిలో నుంచి తీసుకురావడం ఆనవాయితీ. ఉదయం ఎస్పీలు శబరీష్, గౌష్‌ఆలం, ఏటూరునాగారం ఏఎస్పీ సంకీర్త్ ఆధ్వర్యంలో జంగిల్ డ్రెస్‌తో కూడిన బలగాల మధ్య రోప్ పార్టీ సాగింది.

దగ్గరుండి తరలించిన మంత్రి

సారలమ్మను తీసుకురావడానికి రాష్ట్ర శిశు సంక్షేమ శాఖ మంత్రి సీతక్క, కలెక్టర్ ఇలా త్రిపాఠి, అదనపు కలెక్టర్ శ్రీజ, ఐటీడీఏ పీఓ అంకిత్, దేవాదాయశాఖ కమిషనర్ అనిల్‌కుమార్ కన్నెపల్లి గుడికి చేరుకున్నారు. అక్కడ పూజాక్రతువును స్వయంగా పరిశీలించి ఆదివాసీ సంస్కృతి సంప్రదాయాలను గౌరవిస్తూ సారలమ్మను తీసుకువచ్చారు.

కిక్కిరిసిన జనం

ఎటు చూసినా భక్తజనంతో కిక్కిరిసిపోయింది. మంగళవారం రాత్రి ప్రైవేట్ వాహనాలు, ఆర్టీసీ బస్సుల్లో పెద్ద ఎత్తున తరలివచ్చారు. బుధవారం రాత్రివరకు మేడారం పరిసర ప్రాంతాలు గుడారాలతో నిండిపోయాయి. జంపన్నవాగు వద్ద ఇసుకేస్తే రాలని పరిస్థితి ఏర్పడింది. వాగులో స్నానాలు ఆచరించిన తర్వాత గద్దెల వద్దకు చేరడానికి కాలినడకన వస్తుండడంతో ఒక్క వాహనం కూడా ముందుకు కదలలేని పరిస్థిత నెలకొంది. రెడ్డిగూడెం, ఆర్టీసీ బస్టాండ్, చిలకలగుట్ట ప్రాంతాలు భక్తులతో నిండిపోయాయి. వనదేవతలను దర్శించుకునేందుకు గద్దెల ప్రాంగణంలో పెద్ద ఎత్తున బారులుదీరారు. వీవీఐపీ, వీఐపీల క్యూలైన్లలోనూ భక్తుల రద్దీ నెలకొంది. మూడు కిలోమీటర్లకు ఒక సహాయ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసి తల్లుల దర్శనం, జంపన్నవాగుకు దారి, ఆర్టీసీ బస్సులు వెళ్లే రూట్‌లపై అధికారులు, సిబ్బంది అవగాహన కల్పిస్తున్నారు. ఐసీడీఎస్ ద్వారా ఏర్పాటు చేసిన కేంద్రాల వద్ద సమాచారాన్ని మైకుల్లో తెలుపుతూ తప్పిపోయిన వారిని కుటుంబ సభ్యులకు అప్పగిస్తున్నారు.

నేడు వరాల తల్లిరాక

- ఉద్విగ్నభరితంగా సాగనున్న వేడుక
- గుట్ట నుంచి గద్దెపైకి రానున్న సమ్మక్క

ఏటూరునాగారం/ఎస్‌ఎస్‌తాడ్వాయి: వరాల తల్లి సమ్మక్క నేడు(గురువారం) చిలకలగుట్ట పైనుంచి గద్దెకు చేరే ఘడియలు ఆసన్నమయ్యాయి. వనం నుంచి జనంలోకి సమ్మక్క రానుంది. ఈ సందర్భంగా వరాల తల్లికి స్వాగతం పలికేందుకు భక్తులు ఎదురుచూస్తున్నారు. అమ్మవారి రాకకు ముందుగా సమ్మక్క పూజారులు గుడిలో శక్తిపీఠాన్ని అలంకరించి పూజలు నిర్వహిస్తారు. ఈ సందర్భంగా ఎవరినీ లోనికి రానివ్వకుండా కట్టుదిట్టం చేసి రహస్య క్రతువు చేపడతారు. అనంతరం గుడి నుంచి పూజా సామగ్రి తీసుకువచ్చి గద్దె అలికి కంకవనాలను కట్టి కుంకుమ, పసుపులతో అలంకరిస్తారు. ఏకాంతంలో నిర్వహించే ఈ ప్రక్రియ సందర్భంగా ఎవరినీ లోనికి రానివ్వరు. అలాగే మేడారంలోని ఆడపడుచులు, ఆదివాసీ కుటుంబాలు, పూజారులు, వడ్డెలు సైతం సమ్మక్క రాకకు ఆహ్వానంగా వారి ఇళ్లను ముగ్గులతో అలంకరిస్తారు. ఇదిలా ఉండగా.. పోలీసులు, రోప్‌పార్టీ సిబ్బంది చిలకలగుట్ట నుంచి గద్దెల వరకు రిహార్సల్స్ చేశారు. అమ్మవారు వచ్చే దారికి ఇరువైపులా బారికేడ్లు అమర్చిన పోలీసులు బుధవారం నుంచి బందోబస్తు నిర్వహించారు. అమ్మవారి ఆగమనం కోసం కోటి మంది భక్తులు ఎదురుచూస్తున్నారు.

సారలమ్మ ఆగమనం ఇలా..

కన్నెపల్లి గుడిలో తంతు
ప్రారంభం సాయంత్రం 6-40
సారలమ్మ గుడి నుంచి బయటకు రాత్రి 7-40
కన్నెపల్లి ఊరిపొలిమేరకు రాత్రి 8.00
జంపన్నవాగుకు చేరుకున్న సమయం 9.00
జంపన్నవాగు దాటింది రాత్రి 9.10
సమ్మక్క గుడికి రాత్రి 10.16
గద్దెలపై ప్రతిష్ఠాపన అర్ధరాత్రి 12:12

బుధవారం అర్ధరాత్రి తర్వాత విద్యుత్ వెలుగుల్లో కాంతులీనుతున్న వనదేవతల గద్దెలు, కిక్కిరిసిన భక్తజనం,(ఇన్‌సెట్) గద్దెలపై గోవిందరాజు, పగిడిద్దరాజు

- వివరాలు 8లో▸

న్యూస్‌రీల్

గట్టమ్మ వద్ద భక్తుల సందడి

ములుగు రూరల్: ములుగు మండల పరిధిలోని ఆదిదేవత గట్టమ్మ తల్లిని బుధవారం భక్తులు దర్శించుకున్నారు. మేడారం మహాజాతర ప్రారంభం కావడంతో వనదేవతల దర్శనానికి వెళ్లే భక్తులు పెద్ద ఎత్తున తరలివచ్చి మొక్కులు చెల్లించుకున్నారు. ఆలయ ప్రాంగణంలోని సమ్మక్క, సారలమ్మ గద్దెలకు భక్తులు పసుపు కుంకుమలు సమర్పించి కొబ్బరికాయలు కొట్టి మొక్కులు సమర్పించారు. అనంతరం మేడారం బయలుదేరి వెళ్లారు. పోలీసులు భక్తులకు ఎలాంటి అసౌకర్యం కలగకుండా ట్రాఫిక్ సమస్యలు తలెత్తకుండా బందోబస్తు చేపట్టారు.

ఆగని టోల్ బాదుడు

ములుగు: మేడారం మహాజాతరకు వచ్చే వాహనాల సంఖ్య రోజు రోజుకూ పెరుగుతోంది. బుధవారం సారలమ్మ తల్లి గద్దెల మీదికి రావటంతో పలు ప్రాంతాల నుంచి వేలాదిగా ప్రైవేట్, ఆర్టీసీ వాహనాలు మేడారం దారి పట్టాయి. ఈ క్రమంలో జవహర్ నగర్ వద్ద ఉన్న టోల్ ప్లాజా వద్ద ఫాస్ట్రాగ్ చార్జీల పేరుతో వాహనాలు నిలిపి వేయటంతో భక్తులు అసహనాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఈ విషయమై భక్తులు మేడారం యంత్రాంగం పై ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. టోల్ ప్లాజా అధికారులతో మాట్లాడి జాతర ముగిసేంతవరకు ఇబ్బందులు పెట్టకుండా చూడాలని భక్తులు కోరుతున్నారు.

ఇసుక విక్రయాల నిలిపివేత

(మేడారం)ములుగు: మేడారం మహాజాతర దృష్ట్యా ములుగు, భద్రాద్రి కొత్తగూడెం, జయశంకర్ భూపాలపల్లి, పెద్దపల్లి జిల్లాలో ఇసుక విక్రయాలను నిలిపి వేస్తున్నట్లు తెలంగాణ రాష్ట్ర ఖనిజాభివృద్ధి సంస్థ జనరల్ మేనేజర్ బుధవారం ఒక ప్రకటనలో పేర్కొన్నారు. 24వ తేదీ వరకు ఇసుక లోడింగ్ ఆన్‌లైన్ ప్రక్రియను ఆపివేస్తున్నామని వివరించారు. మహాజాతరకు వచ్చే భక్తుల సౌకర్యార్థం ట్రాఫిక్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని నిర్ణయం తీసుకున్నామని వివరించారు.

మెరుగైన వైద్య సదుపాయాలు

(మేడారం)ములుగు రూరల్: మేడారం జాతరకు తరలివస్తున్న ప్రజలకు ఎటువంటి వైద్యపరమైన ఇబ్బంది లేకుండా వైద్యం అందిస్తున్న వైద్య బృందం, జాతరలో మొదటి రోజు బుధవారం సుమారు వెయ్యి మందికి పైగా భక్తులకు మలేరియా, వైరల్ ఫీవర్, ఫిట్స్ మొదలైన చికిత్స అందించినట్లు డాక్టర్ మధుసూదన్ తెలిపారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన భక్తులకు అందించిన సేవల గురించి మాట్లాడుతూ పరిస్థితి విషమంగా ఉన్నవారిని ములుగు మెడికల్ కాలేజీ ఆస్పత్రికి పంపించినట్లు పేర్కొన్నారు. షిఫ్టుల వారీగా 15మంది వివిధ శాఖలకు సంబంధించిన డాక్టర్లు, 30 మంది సిబ్బంది పనిచేస్తున్నట్లు తెలిపారు. జాతరలో 33 మొబైల్ హెల్త్ సెంటర్లు అందుబాటులో ఉన్నాయని వివరించారు.

వనదేవతలను దర్శించుకున్న జడ్జి

ములుగు(మేడారం):మేడారం సమ్మక్క, సారలమ్మలను బుధవారం కామారెడ్డి జడ్జి దీక్ష కుటుంబ సమేతంగా వచ్చి మొక్కులు చెల్లించుకున్నారు. గిరిజన సంస్కృతీ, సంప్రదాయాలు అద్దం పట్టే విధంగా జిల్లా పాలన యంత్రాంగం మెరుగైన సౌకర్యాలు కల్పిస్తూ పండుగ నిర్వహించడం సంతోషకరంగా ఉందన్నారు.

పొట్ట కూటి కోసం..

డోళ్లు అమ్ముతున్న బాలుడు

మేడారం(కాటారం): మేడారం జాతరలో పలు ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన చిన్నారులు పొట్ట కూటి కోసం నానా తిప్పలు పడుతున్నారు. మహారాష్ట్ర, హైదరాబాద్, ఛత్తీస్ గఢ్ నుంచి జాతరలో చిరు వ్యాపారం చేసుకోవడానికి పలువురు రాగా వారితో పాటు వారి పిల్లలు సైతం తల్లిదండ్రులకు తోడుగా వచ్చి పలు రకాల వస్తువులను విక్రయిస్తున్నారు. చిన్నారులు మండుటెండలో తిరుగుతూ తమతో తెచ్చుకున్న వస్తువుల విక్రయం చేపట్టారు.

చెలిమ నీరే తాగునీరు..

మేడారం(భూపాలపల్లి అర్బన్): మేడారం జాతరకు వచ్చిన భక్తులు జంపన్న వాగు సమీపంలో గుడిసెలు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఇంటి నుంచి తెచ్చుకున్న మంచినీళ్లు అయిపోవడంతో తాగునీటికి ఇబ్బందులు పడకుండా సమీపంలోని జంపన్నవాగులో చెలిమలు తోడి వడకట్టుకొని నీటిని తాగుతున్నారు. చెలిమ నీరు తాగడం వల్ల ఆరోగ్యంగా ఉంటామని, నీరు కూడా తియ్యగా ఉంటుందని భక్తులు చెబుతున్నారు.

నేడు మేడారానికి కిషన్‌రెడ్డి

మేడారం(మంగపేట): మేడారం మహాజాతరకు నేడు(గురువారం)కేంద్ర పర్యాటక శాఖ మంత్రి, బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు కిషన్‌రెడ్డి రానున్నారు. హైదరాబాద్ నుంచి ఆయన ప్రత్యేక హెలికాప్టర్‌లో బయలుదేరి మధ్యాహ్నం 12.50 గంటలకు నేరుగా ఆయన మేడారం చేరుకుంటారు. 1.15 గంటలకు సమ్మక్క–సారలమ్మ వనదేవతలను దర్శించుకుని ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహిస్తారు. 2.30 గంటలకు ఆయన మేడారం నుంచి హెలికాప్టర్‌లో తిరుగు ప్రయాణం అవుతారు.

ఒక్కో ప్రాంతం.. ఒక్కో ఆచారం

దమ్మువారిగూడెం నుంచి వస్తున్న వడ్డెలు, భక్తులు

ఏటూరునాగారం: సమ్మక్క– సారలమ్మ జాతరకు వచ్చే భక్తులు ఒక్కో ప్రాంతంలో ఒక్కో ఆచారాన్ని పాటిస్తున్నారు. భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లా అశ్వారావుపేట దమ్మువారిగూడెంలో కొలువై ఉన్న లక్ష్మీదేవరలను నెమలిపింఛం రూపంలో డప్పుచప్పుళ్లతో తీసుకొచ్చారు. భక్తిశ్రద్ధల నడుమ అమ్మవారిని దర్శించుకున్నారు. మేడారంలో నృత్యాలు చేస్తూ సందడి చేశారు. దీంతో తోటి భక్తులు ఆసక్తిగా తిలకించారు.

చట్టాలపై అవగాహన తప్పనిసరి

జిల్లా ప్రధాన న్యాయమూర్తి శివ జ్యోతి

అవగాహన పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న జడ్జి శివజ్యోతి

ములుగు: ప్రతిఒక్కరూ చట్టాలపై అవగాహన కలిగి ఉండాలని జిల్లా ప్రధాన న్యాయమూర్తి, చైర్మన్, పీవీపీ లలిత శివజ్యోతి అన్నారు. ములుగు జిల్లా న్యాయ సేవాధికారి సంస్థ ఆధ్వర్యంలో గిరిజన ఆదివాసీ మ్యూజియం ఆవరణలో లీగల్ ఎయిడ్ స్టాల్‌ను బుధవారం ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా జడ్జి మాట్లాడుతూ.. న్యాయ సేవాధికారి సంస్థ కార్యక్రమాలన్ని ఇక్కడ ఏర్పాటు చేసిన లీగల్ ఎయిడ్ స్టాళ్లలో ప్రదర్శిస్తున్నట్లు తెలిపారు. న్యాయ సేవాధికార సంస్థ సంబంధించిన ఉచిత న్యాయ సహాయం, సమాచార హక్కు చట్టం, ర్యాగింగ్ నిషేధ చట్టం, పోక్సో చట్టం, కుటుంబ తగాదాలు, తదితర చట్టాలపై ఏర్పాటు చేసిన కరపత్రాలను స్టాళ్లలో అందుబాటులో ఉంచామని జడ్జి తెలిపారు. అమ్మవార్లను దర్శించుకునే భక్తులు స్టాళ్లను సందర్శించి న్యాయ సేవాధికార సంస్థ కార్యక్రమాలపైన అవగాహన పెంచుకోవాలన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో జిల్లా న్యాయసేవాధికార సంస్థ కార్యదర్శి, సీనియర్ సివిల్ జడ్జి మాధవి, అదనపు జూనియర్ సివిల్ జడ్జి సౌఖ్య, డీప్యూటీ చీఫ్ లీగల్ ఎయిడ్ డిఫెన్స్ కౌన్సిల్ బానోత్ స్వామి దాస్, శేఖర్, ఓంకార్, పోలీసులు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

తల్లుల దర్శనానికి బారులుదీరిన భక్తులు

అమ్మవార్ల గద్దెల వద్ద భక్తజన సందోహం

నృత్యం చేస్తున్న మంత్రి సీతక్క, కలెక్టర్

చెట్టు ఎక్కుతున్న శివసత్తి

జంపన్న వాగులో వరం పడుతున్న భక్తులు

మేడారం.. జనసంద్రం

ఆసియా ఖండంలోనే అతిపెద్ద గిరిజన జాతరైన మేడారం జనసంద్రమైంది. బుధవారం మహబూబాబాద్ జిల్లా గంగారం మండలం పూనుగొండ్ల నుంచి పగిడిద్దరాజు, ఏటూరునాగారం మండలం కొండాయి నుంచి గోవిందరాజులు, తాడ్వాయి మండలం కన్నెపల్లి నుంచి సారలమ్మను తీసుకొచ్చి మేడారంలోని గద్దెలపై ప్రతిష్ఠించారు. ఈ సందర్భంగా భక్తులు మొదట జంపన్నవాగులో పుణ్యస్నానాలు ఆచరించారు. అనంతరం గద్దెల వద్దకు చేరుకుని తల్లులకు పసుపు, కుంకుమ, చీరెసారె, ఎత్తుబెల్లం సమర్పించి మనసారా మొక్కులు చెల్లించుకున్నారు. సమీప అటవీప్రాంతాల్లో సహపంక్తి భోజనాలు చేశారు.

జంపన్న వాగులో పుణ్యస్నానాలు ఆచరిస్తున్న భక్తులు

సెల్ఫీ తీసుకుంటున్న భక్తులు

ప్లాస్టిక్‌ను పాతరేయండి..

- మేడారంలో కాలుష్యంపై అవగాహన

అవగాహన కల్పిస్తున్న అధికారులు

మేడారం(వరంగల్) : పర్యావరణ పరిరక్షణకు తెలంగాణ రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి(టీఎస్‌పీసీబీ)కార్యదర్శి బుద్ధ ప్రకాష్ జ్యోతి పర్యవేక్షణలో మేడారంలో సింగిల్ యూజ్ ప్లాస్టిక్‌కు ప్రత్యామ్నయాలపై అవగాహన కల్పిస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగా బుధవారం జాతరలోని గిరిజన మ్యూజియంలో టీఎస్‌పీసీబీ ఎగ్జిబిషన్ స్టాల్‌లో ప్లాస్టిక్ హానికర ప్రభావాల గురించి భక్తులకు అవగాహన కల్పించారు. రోజువారీ జీవితంలో సింగిల్ యూజ్ ప్లాస్టిక్ ఉత్పత్తులకు ప్రత్యామ్నాయంగా మట్టి, చెక్క, కాగితం, వెదురుతో తయారు చేసిన సహజ ఉత్పత్తులు స్వీకరించాలని కోరారు. ఇవి ఆరోగ్యం, పర్యావరణాన్ని కాపాడుతాయని తెలిపారు.

పార్కింగ్ పరేషాన్..

వరంగల్ క్రైం : తల్లులను తనివితీరా దర్శించుకునేందుకు మేడారం జాతరకు చేరుకున్న కొంత మంది భక్తులు పోలీసుల పని తీరుతో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్నారు. పస్రా, కాటారం వైపు నుంచి ఊరట్టం, కన్నెపల్లి మీదుగా గద్దెల వైపు వస్తున్న భక్తులకు బీ1, బీ2, సీ1, సీ2 పార్కింగ్ స్థలాల వద్ద చేదు అనుభవం ఎదురైంది. పార్కింగ్ స్థలాలు విశాలంగా ఉన్నప్పటికీ వాహనాలు నిలపొద్దంటూ పోలీసు సిబ్బంది అడ్డగించడంతో పాటు వాహనాలను కొట్టారు. భక్తులను తోసివేస్తూ వాహనాలను దూరంగా పార్కింగ్ చేసుకోవాలని హెచ్చరించారు. ఈ క్రమంలో పోలీసులకు, భక్తులకు వాగ్వావాదం చోటు చేసుకుంది.

గద్దెలకు చేరిన లక్ష్మీదేవర..

ఏటూరునాగారం: భూపాలపల్లి మండలంలోని గుర్రంపేట నుంచి లక్ష్మీదేవరను బుధవారం మేడారంలోని గద్దెల వద్దకు తీసుకొచ్చారు. ఐటీడీఏ తుడుందెబ్బ వలంటీర్ల సమక్షంలో అమ్మవారు జంపన్నవాగు మీదుగా రెడ్డిగూడెం గద్దెలకు డప్పుచప్పుళ్లతో చేరుకున్నారు. గుర్రంబొమ్మతో ఉన్న లక్ష్మీదేవరకు భక్తులు చీరసారె, కానుకలను సమర్పించి మొక్కులు చెల్లించుకున్నారు.

చెట్టెక్కించి.. సేదతీర్చి!

మేడారం(కాళేశ్వరం): కిలోమీటర్ల మేర వాహనాలు. చుట్టూ భక్తజనం. ఎక్కడ చూసినా రద్దే. జంపన్న వాగు వెళ్లే దారిలో బుధవారం రెండు 108 వాహనాలు భక్తుల మధ్యలో చిక్కుకుపోయాయి. దీంతో కిలోమీటర్ల మేర వాహనాలు నిలిచిపోయాయి. అడుగుతీసి అడుగు వేయలేని పరిస్థితి. దీంతో నిలుచోవడానికి కూడా స్థలం లేకపోవడంతో పక్కనే ఉన్న ఓ చెట్టు పైన తమ పిల్లలను ఎక్కించి చిన్నారులను సేదతీర్చారు. గంట తర్వాత పోలీసులు అతి కష్టం మీద ట్రాఫిక్‌ను క్లియర్ చేశారు.

శివసత్తుల పూనకాలు.. ఒడి బియ్యం పూజలు

మేడారంలో శివసత్తులకు ప్రత్యేక స్థానం

- అమ్మవార్ల వాక్కు పలికేది శివసత్తుల నోటనే
- నెల రోజుల ముందు నుంచే ప్రత్యేక పూజలు
- అమ్మవార్లు పూనిన పురుషులు నెలంతా స్త్రీ వేషధారణతో..

సాక్షి, మహబూబాబాద్: కల్మషం ఎరుగని మన్నెం వాసులు నిర్వహించే ఆసియాలోని అతి పెద్ద జాతర మేడారం సమ్మక్క–సారలమ్మ జాతర. అయితే అమ్మవార్లతోపాటు పగిడిద్దరాజు, గోవిందరాజు, జంపన్న దేవతా మూర్తులను తీసుకొచ్చే వారు. పూజలు నిర్వహించే వారికి ఏ వేదాలు, మంత్రాలు తెలియదు. అయితే వారి పూర్వీకుల నుంచి నేర్చుకున్న పూజా విధానమే తరతరానికి వరంగా వస్తోంది. దీనిని వారు వారసత్వ సంపదగా భావించి పూజలు చేస్తారు. అయితే ఈ పూజల్లో శివసత్తుల పాత్ర కూడా కీలకమే.

నెలరోజుల ముందు నుంచే..

ఏ దేవతైనా శివసత్తుల శివం ఊగనిదే మొక్కులు చెల్లించడం కుదరదు. అంతటి మహాత్యం ఉన్న శివసత్తులకు సమ్మక్క–సారలమ్మ జాతర కీలకంగా భావిస్తారు. పుష్యమాసం పౌర్ణమిరోజు నుంచి వీరి దీక్షలు మొదలవుతాయి. అప్పటి నుంచి అత్యంత నిష్ఠతో ఉంటారు. ఇంట్లో ఒడి బియ్యం పోసుకుంటారు. సమ్మక్క తండ్రిగా భావించే శివయ్య(వేములవాడ రాజరాజేశ్వరస్వామి)కి ముందుగా పూజలు చేసి ఒడి బియ్యం సమర్పించి వస్తారు.

నెలరోజులు స్త్రీ వేషధారణలోనే..

శివసత్తుల్లో మహిళలకన్నా పురుషులకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉంటుందంటారు. ఇందులో ట్రాన్స్‌జెండర్లతోపాటు, అమ్మవారు పూనిన పురుషులు నెలరోజుల పాటు స్త్రీ వేషధారణలోనే ఉంటూ పూజలు చేస్తారు. ఈ సమయంలో తాము పురుషులం అన్న భావనే లేకుండా వ్యవహరిస్తారు. అలాంటి వారికి పూజలు చేస్తే కోర్కెలు తీరుతాయని, ఇంట్లో ఉన్న నెగెటివ్ తొలగి పోతుందని నమ్మకం.

అమ్మవారి వాక్కులు పలికేది వీరే..

'జారు జారు బండల్లా.. అబ్బియా.. జంపన్న వాగుల్లా.. అబ్బియా..' అంటూ దేవతల వాక్కు పలికేది శివసత్తులే.

ఒడిబియ్యంతో వస్తున్న పూజారులు

పూజాకార్యక్రమాలు నిర్వహించే సమయంలో జరిగే అవకతవకలు, ఇతర మొక్కుల గురించి శివసత్తులు చెబితే అమ్మవార్లు చెప్పినట్లుగా భక్తులు భావిస్తారు. ఒడిబియ్యంతో మేడారం వెళ్లిన శివసత్తులకు గుడిలోనూ ప్రత్యేక స్థానం ఉంటుంది. పడిగె వద్ద పూజలు చేయడం, జంపన్న వాగులో తల్లీ బిడ్డలతోపాటు 101 మంది సమ్మక్క సంతానంపై పూనకాలు వస్తాయి. అక్కడ భక్తులు శివసత్తుల వద్దకు వచ్చి తమ సమస్యలు, కోర్కెలు చెప్పుకోవడం, భవిష్యత్ గురించి అడుగుతారు. మేడారం నుంచి వచ్చిన తర్వాత ఇళ్లలో మర్ల పండుగ చేసుకొని సాధారణ జీవనంలోకి వెళ్తారు.

ఒడి బియ్యం మొక్కులు

అమ్మవార్లు పూనిన శివసత్తులను దేవతల ప్రతిరూపాలుగా భావిస్తారు. మేడారం మొక్కుల చెల్లింపు.. కొత్తగా కోరికలు కోరుకునే వారు ముందుగా శివసత్తులకు ఒడి బియ్యం పోసి పూజలు చేస్తారు. బియ్యంలో నూనె, పసుపు, కుంకుమ, చీరె, రవిక ముక్క, పోకలు, తమలపాకులు, కొబ్బరి కుడుకలు, ఖర్జూరాలు, గాజులు, పూలు, పండ్లు తెల్లటి వస్త్రంలో పోసి శివసత్తుల నడుముకు కడుతారు. ఈ తంతులో భాగంగా ఇళ్లలో అమ్మవార్ల గద్దెలను లేదా ప్రతిమలను ఏర్పాటు చేసి పూజలు చేస్తారు.

దొంగల హల్‌చల్..

- జంపన్నవాగు వద్ద భారీగా చోరీలు
- ఒకే రోజు 14 కేసులు నమోదు
- పోలీసుల అదుపులో అంతర్ రాష్ట్ర దొంగలు

మేడారం(వరంగల్ క్రైం) : తెలంగాణ కుంభమేళా మేడారం మహాజాతరలో తమ చేతివాటం ప్రదర్శిస్తున్నారు. భక్తులు జంపన్నవాగులో పుణ్యస్నానాలు ఆచరించి వస్తుండగా వారి బంగారం, నగదును అపహరిస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగా బుధవారం ఒకే రోజు 14 చోరీ కేసులు నమోదయ్యాయి. పోలీసుల కథనం ప్రకారం ఖమ్మానికి చెందిన గడ్డం లక్ష్మికి సంబంధించిన రూ.75 వేల విలువైన బంగారం, భద్రాద్రి కొత్తగూడేనికి చెందిన నూలి భద్రమ్మకు సంబంధించిన రూ.65 వేల నగదు, రూ.50 వేల విలువైన బంగారం చోరీ చేశారు. అలాగే, ఊరట్టం స్తూపం వద్ద వెలిశాల సరోజ అనే మహిళకు చెందిన రూ.1.75 లక్షల విలువైన బంగారం, సిద్దిపేటకు చెందిన ఈరి రాజలింగానికి చెందిన రూ.32 వేల నగదు, కరీంనగర్‌కు చెందిన దుర్గపు గీతకు సంబంధించిన రూ.1.25 లక్షల విలువైన బంగారం చోరీ చేశారు. అలాగే, వరంగల్‌కు చెందిన మాదాసి బంకలక్ష్మికి చెందిన రూ.1.25 లక్షల విలువైన బంగారం, చెల్పూరుకు చెందిన మండల సమ్మక్కకు చెందిన రూ. లక్ష విలువైన బంగారం ఎత్తుకెళ్లారు. మంచిర్యాలకు చెందిన చిందం రాధకు సంబంధించిన రూ.1.25 లక్షల విలువైన బంగారం, సికింద్రాబాద్‌కు చెందిన మట్టు యాదమ్మకు చెందిన రూ.1.75 లక్షల విలువైన బంగారం, కేసముద్రానికి చెందిన గువ్వ వీరన్నకు చెందిన రూ.1.75 లక్షల విలువైన బంగారం, మహదేవ్‌పూర్‌కు చెందిన ముత్తి పుష్పమ్మకు సంబంధించిన రూ.1.50 లక్షల విలువైన బంగారం, నర్సంపేటకు చెందిన పాలిత సునీతకు చెందిన రూ.3.25 లక్షల విలువైన బంగారం దొంగలు అపహరించారు.

పోలీసుల అదుపులో అంతర్ రాష్ట్ర దొంగలు...

అంతర్ రాష్ట దొంగల ముఠాలు మేడారంలో ప్రవేశించి చోరీలకు పాల్పడుతున్నట్లు పోలీసులు గుర్తించారు. బుధవారం పలు చోరీలకు పాల్పడిన నిందితులను అదుపులోకి తీసుకొని విచారించగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం తాళ్లపల్లిగూడేనికి చెందిన, మహారాష్ట్రలోని పూణెకు చెందిన దొంగలు ఉన్నట్లు పోలీసులు గుర్తించారు.

ఆర్టీసీ డ్రైవర్‌పై యువకుల దాడి

వరంగల్ క్రైం : మద్యం మత్తులో ఆర్టీసీ డ్రైవర్‌పై దాడికి పాల్పడిన ముగ్గురిని మేడారం పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకున్నారు. బుధవారం ఉప్పల్ డిపోకు చెందిన ఆర్టీసీ బస్సులో వాజేడు మండలం ధర్మారానికి చెందిన ముగ్గురు యువకులు ములుగులో ఎక్కారు. ఈ క్రమంలో తాడ్వాయి సమీపంలో మద్యం మత్తులో డ్రైవర్ వెంకటయ్యపై దాడికి పాల్పడ్డారు. ఈ ఘటనలో సదరు యువకులపై డ్రైవర్ పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు.

మేడారం పయనం..

కాలి నడకన మేడారం వెళ్తున్న ఇలవేల్పుల జాతర ప్రతినిధులు

గంగారం : వనదేవతలు సారలమ్మ, పగిడిద్ద రాజు, గోవిందరాజులు గద్దెలపైకి చేరుకోగానే మేడారం మహాజాతర ప్రారంభవుతుంది. ఈ నేపథ్యంలో భక్తులు అధిక సంఖ్యలో హాజరై మొక్కులు చెల్లించుకుంటారు. అయితే మేడారం జాతర ముగియగానే ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో మొత్తం 25 ఇలవేల్పుల జాతరలు నిర్వహించడం ఆనవాయితీ. ఇందులో గంగారం మండలంలో చుంచ వారి ఇలవేల్పు బాలకుమారస్వామి, యాప వారి ఇలవేల్పు శిదాలమ్మ , కామారంలో కల్తి వారి ఇలవేల్పు కాసాలనాయుడు, గంగారంలోని చింత వారి ఇలవేల్పు గాదే రాజు జాతరకు సంబంధించిన ప్రతినిధులు బుధవారం మేడారానికి కాలి నడకన వెళ్లారు. ఈసందర్భంగా చుంచ పాపయ్య, రాజేష్, యాప భూమయ్య, శ్రీరాములు, బ్రహ్మయ్య, చింత వజ్జయ్య మాట్లాడుతూ తమ ఆరాధ్య దైవమైన ఇలవేల్పుల జాతరలను ఆదివాసీ సంప్రదాయాల ప్రకారం ఘనంగా నిర్వహిస్తున్నామన్నారు.

తల్లుల సేవకు తరలిన వలంటీర్లు..

మేడారం తరలుతున్న ఆర్ట్స్ కళాశాల వలంటీర్లు

కేయూ క్యాంపస్: మేడారం జాతరలో సేవలు అందించడానికి కేయూ ఎన్‌ఎస్‌ఎస్ వలంటీర్లు తరలారు. జాతరలో సేవలు అందించడానికి ఎన్‌ఎస్‌ఎస్ వలంటీర్లు పంపాలని ములుగు జిల్లాకు చెందిన అధికారులు కేయూ ఎన్‌ఎస్‌ఎస్ కోఆర్డినేటర్ ఈసం నారాయణను కోరారు. అయితే రెండు, మూడురోజుల నుంచి నారాయణ సంప్రదించినా అధికారులు స్పందించలేదు. దీంతో మేడారం వెళ్లడానికి ఈనెల 20వ తేదీన కేయూకు చేరుకున్న ఎన్‌ఎస్‌ఎస్ వలంటీర్లు తిరిగి ఇళ్లకు వెనుదిరిగారు. ఈనేపథ్యంలో మళ్లీ పంపాలని కోరడంతో బుధవారం 50మంది ఎన్‌ఎస్‌ఎస్ వలంటీర్లు, అధికారులతోపాటు ఈసం నారాయణ మేడారం వెళ్లారు. అలాగే భూపాలపల్లి, ములుగు, ఏటూరునాగారం నుంచి మరో 50మంది ఎన్‌ఎస్‌ఎస్ వలంటీర్లను మేడారం పంపినట్లు నారాయణ తెలిపారు. కాగా, హనుమకొండలోని యూనివర్సిటీ ఆర్ట్స్‌అండ్ సైన్స్‌కళాశాలలోని జాతీయ సేవాపథకం (ఎన్‌ఎస్‌ఎస్) వలంటీర్లు బుధవారం మేడారం వెళ్లారు.

ప్రత్యేక రైళ్లలో భక్తులు

- కిక్కిరిసిన వరంగల్ రైల్వేస్టేషన్

ప్రయాణికులను తనిఖీ చేస్తున్న రైల్వే పోలీసులు

కాశిబుగ్గ : వరంగల్ రైల్వే స్టేషన్ మేడారం భక్తులతో కిక్కిరిసింది. మూడు ప్రత్యేక రైళ్లలో భక్తులు వరంగల్ రైల్వే స్టేషన్‌కు చేరుకుని సమీపంలోని బస్సుల ద్వారా మేడారం జాతరకు వెళ్తున్నారు. తొలిరోజు బుధవారం ఉదయం 11 గంటలకు మొదటి ప్రత్యేక రైలు సిర్పూర్ కాగజ్‌నగర్ నుంచి వరంగల్‌కు చేరుకుంది. మధ్యాహ్నం 2గంటలకు రెండో రైలు సికింద్రాబాద్ నుంచి వరంగల్‌కు చేరుకుంది. సాయంత్రం 4.20 గంటలకు మూడో రైలు నిజామాబాద్ నుంచి వరంగల్ రైల్వే స్టేషన్‌కు చేరుకుంది. ఈ ప్రత్యేక రైళ్లు 24 శనివారం వరకు నడవనున్నాయి. కాగా, గురువారం సమ్మక్క గద్దెపైకి రానుండడంతో భక్తులు అధిక సంఖ్యలో వచ్చే అవకాశం ఉంది.

సీపీ ట్రాఫిక్ పర్యవేక్షణ

మేడారం (వరంగల్ క్రైం) : మేడారం జాతరకు తరలివస్తున్న వేలాది వాహనాలను క్రమబద్ధీకరించేందుకు వరంగల్ పోలీస్ కమిషనర్, మేడారం మహాజాతర ట్రాఫిక్ ఇన్‌చార్జ్ అంబర్ కిషోర్ ఝా క్షేత్ర స్థాయిలో పర్యవేక్షిస్తున్నారు. ఈ మేరకు సంబంధిత అధికారులకు సూచనలు చేశారు. పస్రా నుంచి మేడారం వెళ్లే మార్గంలో బుధవారం వాహనాలు జామ్ కావడంతో స్వయంగా ట్రాఫిక్‌ను సీపీ క్లియర్ చేశారు. అధికారులకు పలు సూచనలు చేశారు.

వాటర్ బాటిళ్ల పంపిణీ

మేడారం(రామన్నపేట) : మేడారం జాతరను పురస్కరించుకొని బుధవారం వనదేవతల దర్శనానికి వచ్చే భక్తులకు ఇండియన్ అగ్రిటెక్ ఆధ్వర్యంలో మినరల్ వాటర్ బాటిళ్లను మంత్రి సీతక్క పంపిణీ చేశారు. సుమారు 10వేల వాటర్ బాటిళ్లను భక్తులకు అందించారు.

పార్కింగ్‌కే పరిమితం..

పార్కింగ్‌కే పరిమితమైన వాహనం

మేడారం(వరంగల్ చౌరస్తా) : జాతరలో మహిళ భక్తుల సౌకర్యార్థం ఏర్పాటు చేయాల్సిన మొబైల్ టాయిలెట్ వాహనాలు పార్కింగ్‌కే పరిమితమయ్యాయి. గద్దెలు, జంపన్నవాగు, తదితర జనసామర్థ్యం ఉన్న ప్రాంతాల్లో వాటిని ఏర్పాటు చేయకుండా పార్కింగ్ చేయడంతో భక్తుల నుంచి విమర్శలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

నాన్‌వెజ్‌పై నజర్..

మేడారం (ఎంజీఎం) : మేడారం జాతరలో కోళ్లు, మేకలు, గొర్రెల విక్రయాలపై పశుసంవర్ధక శాఖ అధికారులు ప్రత్యేక దృష్టి సారించారు. ఇందులో భాగంగా బుధవారం పలు షాపులు తనిఖీ చేసి ఆరోగ్యకర కోళ్లు, మేకలు, గొర్రెలను విక్రయిస్తున్నారో లేదో పరిశీలించారు. ఆరోగ్యకర మాంసమే విక్రయించాలని ఆదేశించారు.